

בס"ד
מהות הצדקה. -ויצא
שאלות שעולות.
מה תכלית הצדקה?
מה מהות הצדקה?
מה המילה צדקה רוצה להגיד?

כתוב ב: בראשית כ"ח

{בכ}

וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹקִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֶׂר אֶעֱשְׂרֶנּוּ > לְךָ
מדובר פה? על איזה מעשר
ומתי יעקב מקיים ההבטחה הזאת?
איך אפשר לתת משהו לד"?
מקורות:
בית א"י יד ארתב אבב1

שאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע אם אלקיכם אוהב עניים הוא מפני מה אינו
מפרנסם א"ל כדי שניצולו אנו בהן מדינה של גיהנם

א פרק ד, משנה - משנה, מסכת אבות השמח בְּחֵלְקוֹ – אֵיזוֹהוּ עֲשִׂיר 2)

אז מי הוא עני. לכאורה משלא שמח בחלקו.
(א"ס נייטיג) מולש יכרד ינפמ .. לארשי יינע סע מירכנ יינע מיסנרפמ: ר"ת (3)
ז הנשמ, ב, קרפ תובא. מולש הברמ הקדצ הברמ (4)

אולי ניתן לתרץ:

א. מצוות הצדקה מיועדת להרבות שלום בעולם. העני בהגדרה (לפי מקור 2) הוא לא שמח בחלקו
מרגיש שמגיע לו יותר. הצדקה נותן משהו לעני, ובזכות זה הוא מרגיש שלאנשים אכפת ממנו, ומתחיל
להיות יותר שמח בחלקו ולחיות יותר בשלום עם חלקו (מקור 4). הוא מרגיש שנעשית צדק על ידי קבלת
הצדקה

מו מקור 1. אבל העני עצמו עלהעוני בהגדרה של מקור 2 היא בהרגשת הבן אדם. לא ד" בורא העניים כ
ידי הרגשות שלו הופך את עצמו עני. הוא עצוב ולא שלם עם מצבו בעולם.

המעשר שיעקב מבטיח הוא בעצם הדורון שהו נותן לעשיו. אפילו שהיה לו (לעשיו)רב, הוא עדיין לא
היה

יותר שלם עם עצמו, שמח בחלקו (לא היה לו כל). הדורון שהוא נתן עשה צדקה וגרם לכך שעשיו היה
יותר שמח בחלקו, פחות רצה במלחמה ובפועל קיבל יעקוב ועשה אתו שלום.

שלום זה גם שם הד". אע"פ שאי אפשר לתת אוכל להקב"ה אפשר לתרום חלק מנכסינו לצדקה ועל ידי לזה להרכות שלום בעולם. וזה בעצם תרומה להקב"ה, שזה העשר תעשרנו לך שיעקוב הבטיח וקיים ע ידי הדורון לעשיו.

גם הלכה למעשה עם עני מבקש צדקה, אין צורך לבדוק אם הוא באמת עני. שהרי העני עצמו הוא זה שקובע. ודווקא ההרגשה ש"המגיע לי" זה ההוכחה הכי חזקה שהוא עני. עדיין ראוי לעשות מאמץ לדאוג למי שמבקש. שמי שצריך יותר יקבל יותר אבל אין כמעט הצדקה לא לתת כלום

אבות פרק ה משנה ב

יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים

בברכה

משה בריל

בית שמש